

magánerdőtisztek is majdnem kivétel nélkül tagjai, hanem úgyis mint a magyar erdészet általános érdekeinek őre és letéteményese, hisz a magánerdőtisztek ügye nemcsak ezen testület magánügye, hanem dülőre jutása az egész magyar erdészet egyetemleges érdeke és kötelessége. Nem kétlem, hogy egyesületünk vezetősége már meghallotta a vészkiáltást, segítségére fog sietni a magánerdőtisztai karnak, szakunk ezen elhagyottainak. *)

Képek Szlavonia tölgyeseiből.

A fogytán lévő és ma-holnap csak hírükről ismert szlavoniai tölgyesekből közlünk néhány képet, melyekből az is fogalmat alkothat a tölgytenyészet ezen netovábbjáról, akinek még nem volt alkalma ott járni a Száva mentén elterülő lapályon. A füzet élén lévő műmelléklet a vinkovczei kir. főerdőhivatal Szocsna nevű erdőrészének 1905. évi vágását tünteti fel, az u. n. fehérfa, tehát a gyéren álló tölgyek között előforduló kőris, szil, gyertyán stb. előzetes kihasználása után. A ritkán álló óriási tölgyek az erdőnek ebben az állapotában annál jobban érvényre jutnak.

Az előtérben látható gyönyörű törzs mindenesetre fájának egyik kiváló képviselője volt, amilyen ma már a szlavóniai tölgyesekben is kevés fordul elő. Sajnos, hogy csak a törzs ágtiszta részére vonatkozó adatok állanak rendelkezésünkre s így az egész fa köbtartalmára és értékére csak következtetést vonhatunk, de azt pontosan nem ismerjük. Ámde az ágtiszta törzsrész, amelyből 3 rönk készült, egymagában is óriási fatömeget és értéket képviselt.

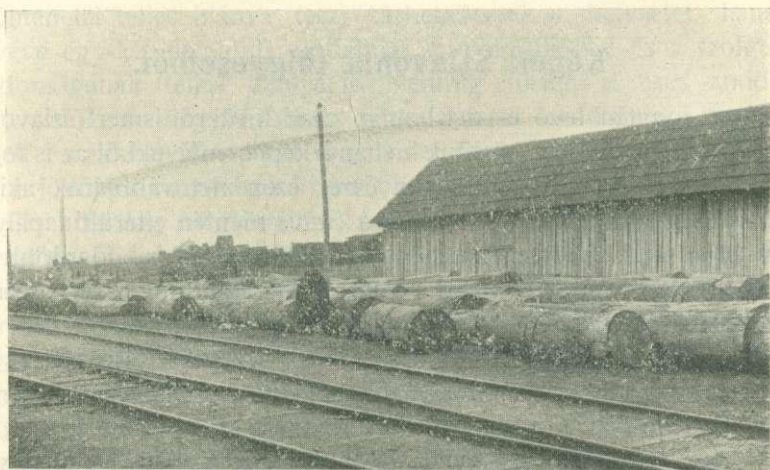
*) Az Országos Erdészeti Egyesület a magánszolgálatban álló erdőtisztek kötelező nyugdíjbiztosítása érdekében, amint az a múlt évi közgyűlésen előterjesztett titkári jelentésből és az Erdészeti Lapok több közleményéből ismeretes, felterjesztéssel fordult a földművelésügyi miniszterhez, a kérdés törvényhozás útján való rendezése tehát most már a kormány kezdőlépéseire vár.

A jogviszonyokra nézve, az 1900. évi gazdatiszti törvény különösképen az erdőtisztekre nem terjedvén ki, új kezdeményezés szükséges, amelyet a kérdés alapos megfontolásának és megvitatásának kell megelőznie. Szerk.

I. rönkő	9 m	hosszu,	114 cm	átm.	=	9.185 m ³
II. "	8.9 "	"	"	99 "	"	= 6.851 "
III. "	5 "	"	"	79 "	"	= 2.451 "
Összesen 22.9 m						hosszu, — 18.488 m ³

Ezt a 18.5 m³-t a kincstár 78 K-val, tehát 1443 K-ért adta el, a vevő pedig 105 K-val 1941 K-ért adta tovább.

A vágásterületen álló törzsek átlag 440 K-ért keltek el, másodkézből pedig, rönkökre feldolgozva, 525 K-val adattak el.

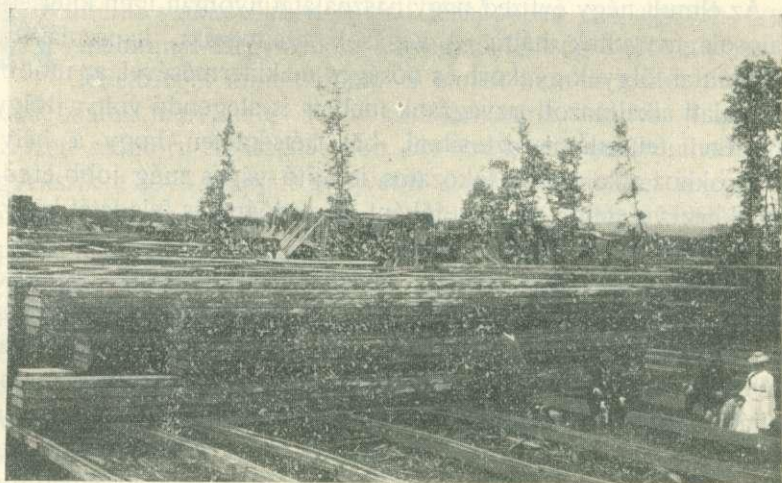

25. kép. Tölgyrönkök a vrbánjei állomáson.

A 25. képen a vrbánjei állomáson elszállításra előkészített tölgyrönköket látunk, amelyek nagy méreteikkel tűnnek ki. A 26. kép pedig kiváló minőségű tölgyfűrészárut ábrázol, amely ilyen hosszban és minőségben másutt alig találja párját.

A szlavóniai őstölgyesek az elmúlt két évtized alatt rendkívül gyorsított kihasználásnak voltak alávetve, amelyet csucsaszályosságuk, tulkoros voltuk, *ebben a mértékben* véleményünk szerint nem tett indokoltá. Ha meggondoljuk, hogy 1890-ben 20 K körül volt egy köbméter tölgyműfa átlagos ára, az u. n. fehérfa pedig egyáltalában szinte értéktelen gyomként szerepelt ellenben mostanában 60—80 K a tölgyműfa tőára, a fehérfa pedig szintén jó áron kel el, akkor valóban sajnálhatjuk, hogy

nem maradtak nagyobb terjedelmű ily vén faállományok napjainkra, mert a fa értéknövekedése minden kétségen felül nagyobb volt az elmúlt időben, mint a fa minőségbeli hanyatlása, amely a magas, több száz éves kor mellett kétségtelenül számottevő és a használat gyorsítását igazoló tényező, amely azonban szerény nézetünk szerint mégis tulságosan előtérbe volt állítva. Hosszabb kiliasználási idő, fokozatos felújító vágás, amely a tölgynek a

26. kép. Elsőrendű tölgy-fűrészáru.

fiatalosokban nagyobb teret biztosított és ekként az állomány-nevelés feladatait is rendkívül megkönnyítette volna, végül a vágástól csak később érintett tulkoros erdőkben bizonyos rövid visszatérési idő mellett a továbbra czélszerűen fenn nem tartható törzsek kiszálalása, ezek azok az elvek, amelyek nézetünk szerint ott helyénvalók lettek volna.

Tényleg azonban nálunk, sajnos, a pillanatnyi pénzügyi érdek sokkal nagyobb szerepet játszik, semmint hogy a végeredmény mindig szemelőtt lett volna tartható. Így alakult ki a mai helyzet; a beruházási alap már csak 1—2 évi vágásterülettel rendelkezik és az eredeti terv szerint a kincstár tulajdonát képező faállományok is az 1911. évben kifogytak volna.

A kincstári faállományok életét azonban *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter ur igen helyes gazdasági érzékkel még tíz évre kinyújtotta, úgy hogy csak 1921-ben fogy ki az a még mindig több mint 4000 kat. hold őstölgyes, amely még tövön áll.

A vagyonközségek birtokában lévő tölgyesek fakészlete még ennél is tovább fogja szolgáltatni a világhírű szlavóniai tölgyfát, amely tehát, bár folyton kisebb mennyiségben, de mégis még legalább két évtizedig szerepelni fog a világpiaczon.

Az elmúlt négy évtized nagy használatai nyomán igen kiterjedt fiatalosok maradtak hátra. A vágások tilalmazása, kapcsolatban a szlavóniai tölgyek gyakori és bőséges makktermésével, az utóbbi 30 év alatt alkalmazott tarvágások mellett is elegendő volt a tölgy kellőmértékű felújulását biztosítani, bár kétségtelen, hogy a helyi viszonyokhoz alkalmazott fokozatos felújító vágás még jobb eredményekhez vezetett volna és főként az erdőápolás feladatát könnyítette meg.

A rendkívül nagy területű fiatalosokban ugyanis az első években a tölgynek ugyyszólván nyoma sem látszik, hanem köris, szil, fűz, nyár és egyéb gyomfák foglalják el a területet, a melyet a be nem avatott szakember is hajlandó a tölgyfelújulás szempontjából teljesen meddőnek tartani. A tölgy eleinte szerényen meghuzódik, de idővel szívós kitartással veszi fel a küzdelmet vetélytársaival. Már a 20—25 éves fiatalosokban kezd kiszabadulni a tölgy koronája, mely ekként változó elegyarányban fordul elő a fiatalosokban, és sok helyütt mégis csak nagyon reászorul a mesterséges beavatkozásra, különösen ott, ahol kevés számmal van. A tisztító vágások és gyéritések tehát a közelebbi jövőben óriási, nehezen meggyőzhető feladat elé állítják a gazdaságot, amely akkor, ha a tölgy mindenütt fölös számban volna jelen, kétségkívül könnyebb volna, mert a tölgy egymással társulva könnyebben küzdhetett volna meg egymagában is a közéje tolakodó más fanemekkel, melyek közül a köris, szil, juhar 2—3 tized elegyarányban létjogosultsággal is bír.

Ha azonban a gazdaság a reája háruló nagy feladatoknak meg tud felelni és a faállományok későbbi nevelése is megfelelő lesz, továbbá a tölgynek ma annyira kedvező tenyészviszonyok sem változnak meg lecsapolások stb. által, akkor az új faállomá-

nyok 140—150 éves korban a maiakhoz hasonló méretű, de még jobb minőségű törzseket fognak szolgáltatni, jóval nagyobb fatömeggel és szinte mérhetetlen értékben.

A világ fatermelése és a faválság.

Külföldi szakkörökben sokkal élénkebben és nagyobb aggodalommal tárgyalják a fenyegető fainség bekövetkezésének lehetőségét mint nálunk. S ennek nem is nehéz magyarázatát találni, mert amíg a mi erdőkulturánk, okulva a multban szerzett szomorú tapasztalatokon, oly utra lépett, amelyen hathatósan igyekszik a jövő alapjait megvetni s melynek esélyei is csak egy bizonyos gazdasági érdekkörre szorítkoznak, addig a külföld nagy iparos államai egész gazdasági létüket látják veszélyeztetve a fa gyérülése következtében. Ebből a szempontból igen jellemző, hogy éppen a legnagyobb faimportáló állam, Anglia az, mely legnagyobb nyugtalansággal szemléli az erdőállomány megritkulását világszerte, mert agrikulturális téren sehol sem hanyagolták el eddig annyira az erdőművelést, mint az erre különösen alkalmas szigetországban.

Anglia, mint tudjuk, csaknem egészen importra van utalva fa-szükséglete fedezésében s alig van rá kilátás, hogy ebben a tekintetben helyzete a legközelebbi jövőben változzék, ha csak az állam valahogy erőlyesen közbe nem lép. Eddig azonban Anglia nem igen tett lépéseket az erdősisítés terén, holott Európa más államai már régóta feladataik legfontosabbikának tekintik az okszerű erdőgazdaság meghonosítását. Magánvállalkozások ugyan újabb időben Angliában is kezdettek fokozottabb érdeklődéssel fordulni az erdészeti üzem felé, de sem az állam, sem a parlament eddig még egyetlen fillérrel sem járult hozzá intenzivebb erdőgazdaság létesítéséhez. Pedig az egyesült királyságnak körülbelül 3 millió holdat kitevő erdőterülete, melyet ma veszteséggel kezelnek, okszerűbb felhasználás mellett könnyen biztosíthatna évi 25 millió font sterling forgalmat, amely lényegesen közelebb hozná a foglalkozás-hiány veszedelmes szociális problémáját is a megoldás felé.